

Факультет іноземних мов

Структура

фахового комплексного іспиту
(німецька та англійська мови)
(письмово)

на здобуття ступеня магістра
за спеціальністю 035 “Філологія”

035. 041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
(денна та заочна форма навчання)

Фаховий вступний екзамен (письмовий) на здобуття ступеня магістра складається з теоретичної і практичної частин.

Теоретична частина екзамену перевіряє знання з лексикології та теоретичної граматики німецької мови за тестами множинного вибору по 10 питань з кожної теоретичної дисципліни (час виконання тесту – 30 хвилин).

Практична частина екзамену включає:

(1) фаховий переклад без словника з німецької мови на українську тексту обсягом 1200 друкованих одиниць (час виконання фахового перекладу – 40 хвилин),

(2) лексико-граматичний переклад обсягом 1200 друкованих одиниць (40 активних моментів) з української мови на німецьку мову (час виконання перекладу – 45 хвилин),

(3) лексико-граматичний переклад обсягом 1200 друкованих одиниць (40 активних моментів) з української мови на другу(англійську) іноземну мову (час виконання перекладу – 45 хвилин).

ПРОГРАМА З ЛЕКСИКОЛОГІЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Лексикологія як розділ мовознавства і як навчальна дисципліна

- 1.1. Предмет лексикології – вчення про словниковий склад мови.
- 1.2. Теоретичне та практичне значення лексикології.
- 1.3. Лексикологічні напрями.
- 1.4. Розділи лексикології.
- 1.5. Лексикологія та лексикографія.
- 1.6. Взаємозв'язок лексикології з лінгвістичними дисциплінами.
- 1.7. Методологічні принципи лексикології.

Тема 2. Слово як основна номінативна одиниця мовної діяльності

- 2.1. Поліфункціональність слова.
- 2.2. Слово як єдність звучання та значення.
- 2.3. Формальна структура слова.
- 2.4. Особливості фонетичного оформлення німецького слова.
- 2.5. Морфологічна структура німецького слова.

Тема 3. Лексичне значення слова

- 3.1. Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні етапи формування семантичної структури слова.
- 3.2. Визначення семантики слова на основі теорії відображення.
- 3.3. Денотативні, сигніфікативні та конотативні компоненти лексичного значення.
- 3.4. Конфігурація семем як один із способів об'єктивації лексичного значення.
- 3.5. Способи номінації у сучасній німецькій мові.
- 3.6. Первинна та вторинна номінація.
- 3.7. Мотивовані та немотивовані знаки. Найменування за ознакою. Внутрішня структура слова.

Тема 4. Синтагматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

- 4.1. Лінійний характер синтагматичних зв'язків лексичних одиниць.
- 4.2. Валентність та дистрибуція.
- 4.3. Лексико-семантична сполученість слів.
- 4.4. Характеристика словників валентності та дистрибуції німецьких дієслів, іменників та прикметників.

Тема 5. Парадигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

5.1. Парадигматичні відносини та метод субституції.

5.2. Синоніми та їх типи: ідеографічні, стилістичні синоніми, територіальні чи регіональні дублети. Синонімічні ряди та їх структура. Системний характер синонімів, співвідношення синонімії та полісемії, синонімії та антонімії, поповнення синонімічних рядів завдяки запозиченням та діалектичним словам.

5.3. Антоніми та їх типи: різнокореневі, однокореневі, внутрішньослівні, контрадикторні, контрарні, комплементарні.

5.4. Гіперонімічні відношення між словами. Співвідношення гіперонімів та гіпонімів у складі лексично-семантичних груп та тематичних рядів. Семантичні поля та лексико-семантичні групи.

Тема 6. Епідигматичні зв'язки слів у лексико-семантичній системі мови

6.1. Багатозначність як діахронне явище

6.2. Лексична омонімія та засоби її відмежування від багатозначності

Тема 7. Семантична деривація або змінювання значення слова

7.1. Екстралінгвістичні та інтралінгвістичні причини зміни слова.

7.2. Типи семантичної деривації: генералізація, спеціалізація, значення, найменування.

7.3. Асоціативні типи переносу найменування: метафора, метонімія, евфемізм. Лексико-семантична система та процеси семантичної деривації.

Тема 8. Словотвір як відносно самостійна дисципліна

8.1. Становлення вчення про словотвір як окремої галузі лінгвістичної науки.

8.2. Зв'язки словотвору з граматиною, лексикологією, стилістикою, лінгвістикою тексту.

8.3. Словотворчі одиниці: дериват, словотворча пара, словотворчий тип, словотворчий ланцюжок, словотворча парадигма, словотворче гніздо, словотворчий ряд, словотворча категорія.

8.4. Методи словотворчого аналізу. Словотворчий та морфемний аналізи. Аналіз за безпосередньо складовими. Трансформаційний аналіз. Словотворче моделювання. Семантичний аналіз дериватів. Внутрішня валентність слова.

Тема 9. Рухомість лексико-семантичної системи німецької мови

9.1. Характерні риси словникового складу: наявність центру та периферії, взаємодія постійних та тимчасових компонентів, різноманітність семантичних відносин між

компонентами, системний характер, постійний кількісний ріст.

9.2. Неологізми та архаїзми.

Тема 10. Лексичні запозичення

10.1. Соціальні та лінгвістичні причини запозичень.

10.2. Фонетична, графічна, граматична, лексична асиміляція запозичень.

10.3. Хронологічна періодизація латинських, французьких, слов'янських, італійських, англійських запозичень.

10.4. Інтернаціональна лексика у сучасній німецькій мові. Особливості розвитку лексичних запозичень у сучасній німецькій мові.

Тема 11. Професійно-соціальна диференціація словникового складу

11.1. Характеристика професійної лексики і жаргонів.

11.2. Наукова та технічна термінологія як особливий вид професійної лексики. Сутність терміну, співвідношення професійної лексики, жаргонів та термінології, способи творення спеціальних термінів, запозичена термінологія.

11.3. Мовна характеристика певних соціальних та вікових груп. Сучасний молодіжний жаргон. Модні слова. Арго та його соціальне коріння.

11.4. Співвідношення загальнословникового складу та спеціальної лексики.

Тема 12. Територіальна диференціація словникового складу німецької мови

12.1. Національні варіанти німецької мови.

12.2. Загальна характеристика мови ФРН, австрійського та швейцарського варіантів німецької мови.

12.3. Поняття територіальної диференціації. Соціолінгвістичні причини виникнення територіальних розбіжностей в лексиці німецької мови.

12.4. Співвідношення літературної мови та діалектів. Процес запозичення діалектів в літературній мові.

12.5. Роль територіальних варіантів в збагаченні лексики німецької мови. Провідні тенденції розвитку територіальних варіантів. Територіальні дублети і територіальні синоніми.

Тема 13. Загальні проблеми фразеології

13.1. Предмет, завдання і місце фразеології в сучасному мовознавстві.

13.2. Методи дослідження фразеології.

13.3. Вільні словосполучення та їх лексикалізація. Проблема стійкості та ідіоматичності

мовних утворень.

13.4. Стійкі словосполучення і фразеологічні одиниці. Межі фразеології.

13.5. Проблеми класифікації фразеологічних одиниць.

13.6. Семантичні опозиції фразеологічних та лексичних одиниць (фразеологічна синонімія фразеологічна полісемія – лексична полісемія фразеологічна антонімія – лексична антонімія).

Тема 14. Спірні питання фразеології та її текстотвірні потенції

14.1. Основні типи фразеологічних одиниць сучасної німецької мови та їх коротка характеристика: дієслівні фразеологічні одиниці, парні слова, компаративні сполучення, запозичена фразеологія.

14.2. Специфіка "крилатих" слів, приказок, прислів'їв. Стійкі словесні комплекси, що знаходяться за межами фразеологічного фонду лексичні єдності, фразеологізовані утворення, аналітичні конструкції, типові граматико-стилістичні конструкції.

14.3. Проблема структурно-семантичного моделювання фразеологічних одиниць.

14.4. Стилістичне використання фразеологізмів в художній літературі та публіцистиці.

Тема 15. Лексикографія

15.1. Принципи лексикографії.

15.2. Характеристики окремих типів словників. Парадигматичні словники. Синтагматичні словники. Епідигматичні словники

Рекомендована література

Базова

1. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
2. Оніщенко Н.А. Конспект лекцій з порівняльної лексикології німецької та української мов: Навчально-методичний посібник. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 96 с.
3. Паславська А.Й. Практикум з лексикології німецької мови. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. 118 с.
4. Концепты и контрасты: кол. монографія /[Н. В. Петлюченко, С. И. Потапенко, О. А. Бабелюк, Е. Л. Стрельцов та ін.]; під. ред. Н. В. Петлюченко. Одеса : Издательский дом «Гельветика», 2017. 632с.
5. Arakeljan S. Lexikologie des Deutschen. Jerewan: Verlag der Univerität Jerewan, 2017. 144 S.

6. Harm V. Einführung in die Lexikologie (Einführung Germanistik). Darmstadt: WBG, 2015. 164 S.
7. Schippan Th. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1992. 586 S.

Допоміжна

8. Дмитренко О.П. Фразеологічні одиниці на позначення соціально-економічних реалій у сучасній німецькій мові: структурний та семантичний аспекти: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Херсон, 2010. 22 с.
9. Олійник Л.В. Синонімія в німецькомовному молодіжному слензі: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Київ, 2016. 228 с.
10. Хант Г.О. Національно-марковані концепти у німецькій фразеологічній картині світу: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.02.04; Львів, 2014. 22с.
11. Internationalismen I: Studien zur interlingualen Lexikologie und Lexikographie / Peter Braun, Burkhard Schaefer, Johannes Volmert. Berlin: Walter de Gruyter GmbH & Co KG, 2017. 193 S.
12. Methodik moderner Dialektforschung: Erhebung, Aufbereitung und Auswertung von Daten am Beispiel des Oberdeutschen / Sebastian Kürschner, Mechthild Habermann, Peter O. Müller. Hildesheim: Georg Olms Verlag, 2019. 566 S.

Інформаційні ресурси

13. Lexikologie: Die deutsche Gegenwartssprache: Übungsbuch - https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/814/2/Korol%20A_Lexikologie%20der%20deutschen%20Sprache_2017.pdf
14. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари. — https://library.vspu.edu.ua/polki/podar/ginka_leksikolog_%20nim_%20mov.pdf
15. http://www.leidykla.eu/fileadmin/Kalbotyra_3/59_3/138-146.pdf
16. <http://www.phil-fak.uni-duesseldorf.de/germ1/mitarbeiter/busse/mat/Liste-15-Lexikologie-1-Grundlagen.pdf>
17. <http://www.helsinki.fi/~lenk/Lexikologie.htm>
18. http://www.univie.ac.at/igerm/Lexikologie_der_deutschen_Gegenwartssprache.pdf

ПРОГРАМА З ТЕОРЕТИЧНОЇ ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Морфологія

1.1 Морфологічний склад граматичних класів слів. Проблема частин мови.

- 1.2 Іменник як граматичний клас. Артиклі.
- 1.3 Семантико-структурні класи дієслів. Неособові форми.
- 1.4 Граматичні категорії дієслова.
- 1.5 Дієслово. Категорія способу. Непряма мова. Поняття модальності. Категорія стану.
- 1.6 Прикметник та його граматичні категорії. Числівник. Прислівник.

Тема 2. Синтаксис.

- 2.1 Синтаксичні категорії. Види зв'язку у реченні та засоби їх вираження.
- 2.2 Речення, його головні і другорядні члени. Типи присудку. Засоби вираження підмету.
- 2.3 Типи речень. Просте та складне речення. Типи складних речень.
- 2.4 Складносурядне речення. Сполучники сурядності.
- 2.5 Складнопідрядне речення. Сполучники підрядності. Комплекс речень.
- 2.6 Роль порядку слів у німецькій мові. Прямий та зворотній порядок слів.

Рекомендована література

Базова

1. Белозьорова Ю.С. Теоретична граматики німецької мови: Навчально– методичний посібник / Белозьорова Ю.С., Герасімова Г.Л., Приходько А.М. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. 74 с.
2. Лалаян Л. С. Порівняльна граматики німецької та української мов / Лалаян Л.С. – Вінниця: Нова книга, 2012. – 217 с.
3. Харитоновна І.І. Теоретична граматики німецької мови. Київ, 1976.
4. Theoretische Grammatik: навч. посіб. для студентів 4 курсу ф-ту «Референт-перекладач» з дисципліни «Теоретична граматики» (нім. мова) / Нар. укр. акад., [каф. герм. та роман. філол. ; упоряд. Ж. Є. Потапова]. Харків : Вид-во НУА, 2017. 68 с.

Допоміжна

1. Артемчук Г. І., Назарук П. М. Порівняльна типологія німецької та української мов. К.: Вища шк., 2008.
2. Данильченко Д.О., Кривенко В.П. Навчальні матеріали з усного послідовного перекладу. - Х., 2005.
3. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля-К, 2006. 716 с.

4. Karamysheva I. D. Contrastive grammar of English and Ukrainian languages. Vinnitsa: Nova Knyha, 2017. 336 p.
5. Krivenko V. Bedeutung und Gebrauch der Zeitformen im Deutschen. Charkiw., 2007.

Інформаційні ресурси

1. www.deutschland.de
2. <http://www.bmbf.de/>
3. www.germanistenverband.de
4. www.gidialog.de

ПРОГРАМА ЗІ СТИЛІСТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Тема 1. Стилїстика як наука. Предмет та завдання стилїстики. Стилїстика в системї наук. Основнї поняття стилїстики. Поняття стилю. Функцїональний стиль. Загальна характеристика функцїональних стилїв. Класифїкацїя функцїональних стилїв.

Тема 2. Елементи стилю як змїнна величина. Домїнуючї елементи стилю. Стилїзова ознака. Стилїстичне забарвлення. Компоненти стилїстичного забарвлення. Стилїстичнї пласти.

Тема 3. Лексичнї елементи стилю. Стилїстично диференцїювана та недиференцїювана лексика. Стилїстичнї аспекти синонїмїї, антонїмїї, омонїмїї.

Тема 4. Локальне, темпоральне, їншомовне, соцїальне забарвлення лексем.

Тема 5. Стилїстичний потенцїал стїйких словосполучень. Фразеологїзми, їх рїзновиди та стилїстичнї функцїї.

Тема 6. Стилїстичнї аспекти словотворення. Транспозицїя, словосклад, афїксацїя, словоскорочення. Експресивне словотворення.

Тема 7. Граматичнї елементи стилю. Морфологїя з точки зору стилїстики. Стилїстичний потенцїал синтаксису. Стилїстичнї можливостї рїзновидїв речень.

Тема 8. Стилїстичнї фїгури та їх функцїї. Класифїкацїя тропїв та фїгур. Фїгури субституцїї (тропи).

Тема 9. Фїгури адицїї: повтори, фїгури протилежностї, накопичення. Фїгури елїмїнацїї, позицїйнї фїгури.

Тема 10. Засоби гумору та сатири.

Тема 11. Загальнї проблеми макростилїстики. Контекст. Композицїя.

Композицїйно-мовленнєвї форми: повїдомлення, розповїдь, опис, динамїчний опис, характеристика.

Тема 12. Архїтектонїко-мовленнєвї форми: пряма, непряма та невласне-пряма мова,

способи їх передачі. Монолог, діалог, полілог.

Рекомендована література

Базова

1. Сотникова С.І. Дистанційний курс «Стилістика німецької мови / С. І. Сотникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3020>
2. Сотникова С. І. Конспект лекцій з курсу стилістики німецької мови. Харків, 2002. 56 с.
3. Іваницька М. Л. Практикум зі стилістики сучасної німецької мови. Київ : КНУ ім. Т. Шевченка, 2009. 125 с.
4. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2006. 240 с.
5. Fix U. Textlinguistik und Stilistik für Einsteiger. Ein Lehr- und Arbeitsbuch / Ulla Fix, Hannelore Poethe, Gabriele Yos. Unter Mitarbeit von Ruth Geier // Leipziger Skripten. Einführungs- und Übungsbücher. Frankfurt am Main : Peter Lang GmbH, 2003. – Band 1.
6. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. 2. Aufl. Frankfurt a. M.: Peter Lang, 1996. 341 S.
7. Iwanenko S.M. Interkulturelle Stilistik der deutschen und ukrainischen Sprache: Vorlesungsreihe. Київ, 2011. 174 с.
8. Sowinski B. Stilistik: Stiltheorien und Stilanalysen. Stuttgart, Weimar : Metzler, 1999. 252 S.

Допоміжна

9. Арешенков Ю. О. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Кривий Ріг : Видавничий дім, 2007. 177 с.
10. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту (для факультетів іноземних мов університетів і педагогічних вищих закладів освіти): Підр. К. : КДЛУ, 1998. 176 с.
11. Іщенко Н. Г. Навчальні матеріали до курсу стилістики «Стилістичні засоби, стилістичні фігури, їх функції» / Укл. Н. Г. Іщенко. К. : Вид. центр КНЛУ, 2002. 55 с.
12. Казимір В. О., І. М. Яремчук. Stilistik der deutschen Sprache. Lehrmittel für die Studenten : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Видавничо-поліграфічне підприємство «Апостроф», 2018. 165 с.
13. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця : Нова книга, 2004. 272с.

14. Ляшенко Т. С. Функціональна стилістика німецької мови : навчальний посібник для студентів / Т. С. Ляшенко. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. 110 с.
15. Пилипенко Р. Є., Ковальова Т. П. Тестові завдання зі стилістики німецької мови (Testaufgaben in Stilistik der deutschen Sprache). Частина I : Посібник-практикум. Житомир : Вид. О. О. Євенок, 2018. 2018. 126 с.
16. Сушко-Безденежних М. Г. Стилістика німецької мови : навч. посіб. [для студ. факульт. іноз. мов ВНЗ (німецькою мовою)] / М. Г. Сушко-Безденежних. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. 120 с.
17. Büchele M., Hindelang F. Sprache und wir. Neusäß, 1982.
18. Eroms H-W. Stil und Stilistik. Eine Einführung / Hans Werner Eroms. Berlin : Erich Schmidt Verlag, 2008. 255 S.
19. Göttert K-H. Einführung in die Stilistik / Karl-Heinz Göttert, Oliver Jungen. München : Wilhelm Fink Verlag, 2004. 288 S.
20. Lysetska N., Heidemeyer V. Stilistik der deutschen Sprache. Луцьк: РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2009. 132 S.
21. Michel G. Stilistische Textanalyse: Eine Einführung. Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH europäischer Verlag der Wissenschaften, 2001. 212 S.
22. Sandig, B. Stilistik der deutschen Sprache. Berlin, New York : Walter de Gruyter, 1986. 368 S.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.coli.uni-sb.de/~stwa/work/ref3.htm>
2. https://books.google.com.ua/books/about/Rhetorik_und_Stilistik_Rhetoric_and_Styl.html
3. <http://gedichte.xbib.de/gedichte-begriffe.html>
4. http://www.huberoliver.de/3_1.html
5. http://www.ni.schule.de/~pohl/lernen/technik/techn_02.htm
6. <http://www.uni-magdeburg.de/~iphi/ms/hyper.html>
7. http://www.uni-potsdam.de/u/slavistik/vc/rlmprcht/textling/skripte/skr_kohaerenz.htm

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ПЕРЕКЛАДУ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Підготовка фахівців за ступенем «Бакалавр» за спеціальністю «Філологія» передбачає вміння здійснювати письмовий переклад як з рідної мови (української) на

іноземну (німецьку), так і навпаки.

Вступник повинен мати сформовані компетенції перекладу з німецької мови, знати способи та методи перекладу з німецької мови, основні перекладацькі трансформації та відповідну термінологію, необхідну для перекладу суспільно-політичних, економічних публіцистичних та художніх текстів; вміти знаходити найбільш адекватні та точні способи та засоби перекладу для передачі змісту, здійснювати усний послідовний та письмовий переклад текстів суспільно-політичної, економічної тематики, а також публіцистичних та художніх текстів.

Основні тематичні і структурні особливості, на яких акцентується увага в аспекті фахового перекладу:

1. Переклад суспільно-політичних текстів. Загальні відомості про німецькомовні країни: Швейцарія, Австрія, Люксембург, Ліхтенштейн. Німецька мова та форми її існування. Економічне та соціальне становище ФРН та німецькомовних країн.
2. Переклад ділової документації. Оформлення документів та ділове листування: Структура ділового листа. Типи ділового листування. Особливості оформлення ділового листа.
3. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів (наукові тексти). Переклад складних граматичних конструкцій. Уживана лексика, що застосовується на конференціях.
4. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: юридичні тексти. Загальноживана лексика та фразеологізми в юридичних текстах.
5. Лексичні та граматичні особливості перекладу спеціальних текстів: медичні тексти. Переклад складних граматичних конструкцій. Переклад термінологічного шару лексики.
6. Лексичні та граматичні особливості перекладу економічних текстів. Економічна термінологія та фразеологія.

Рекомендована література

Базова

1. Вступ до усного послідовного перекладу: Навчальні матеріали на основі німецької мови / Данильченко Д.О., Кривенко В.П., Прасол К.Ю. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2005. – 48 с.
2. Григорова О.В., Гарань Л.М., Салькова Л.Л. Geschäftlicher Schriftverkehr: Навчальний посібник з німецької мови. / Під заг. редакцією проф. В.В. Дайнеко. – Канів: Склянка часу, 2005. – 272 с.

3. Кияк Т.Р., Науменко А.М., Огуй О.Д. Теорія і практика перекладу (німецька мова). Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 592 с.
4. Кучер З. І., Орлова М. О., Ліпісівіцький М.Л. Галузевий переклад (німецька мова): навч. посібник. – Вінниця : Нова Книга, 2018.
5. Лисенко Г. Л. Основи перекладу – міст між теорією і практикою (німецько-український напрям): підручник / Г. Л. Лисенко, І. М. Баклан, З. В. Чепурна. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2019. – 204 с.

Допоміжна

6. Зорівчак Р.П. Реалія і переклад. Львів, 1989.
7. Коваль А.П. Культура ділового мовлення: писемне та усне спілкування. – Київ: Вища школа, 1982. – 288 с.
8. Ковганюк С. Практика перекладу. – Харків: Наука, 1989. – 219 с.
9. Кучер З. І., Орлова М. О., Редчиць Т. В. Практика перекладу (німецька мова): навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів Вінниця: Нова Книга, 2017. 464 с.
10. Міщенко А. Л. Лінгвістика фахових мов та сучасна модель науково-технічного перекладу : монографія / Міщенко А. Л. Вінниця : Нова Книга, 2013. 448 с.
11. Огуй О.Д. Актуальні проблеми німецько-українського перекладу. – Чернівці: Рута, 2004. – 256 с.
12. Тимченко Є.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Навчальний посібник. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 240с.

Інформаційні ресурси

1. www.deutschland.de
2. www.europarl.com
3. <http://www.dw-world.de>
4. <http://www.wirtschaftsdeutsch.de>
5. <http://www.tatsacheneberdeutschland.de>

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА НІМЕЦЬКУ МОВУ

Грамотичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Infinitiv und Infinitivgruppen, Infinitiv Passiv (інфінітив, інфінітивні конструкції, інфінітив пасивного стану)
2. Satzreihe (складнопідрядне речення)
3. Satzgefüge (складносурядне речення)
4. Zeitformen (форми часу)
5. Indikativzeitformen (форми часу в дійсному способі)
6. Konjunktivzeitformen (форми часу в умовному способі)
7. Konjunktiv in der indirekten Rede, Konjunktiv I (умовний спосіб у непрямій мові, кон'юнктив I)
8. Konjunktiv II (кон'юнктив II)
9. Rektion der Verben (управління дієслів)
10. Modalverben (модальні дієслова)

Лексичні теми, що акцентуються під час іспиту:

1. Die Europäische Union (Європейський Союз)
2. Politik und internationale Organisationen (Політика і міжнародні організації)
3. Verfassung und Staatsaufbau der BRD (Конституція та устрій ФРН)
4. Verfassung und Staatsaufbau der Ukraine (Конституція та устрій України)
5. Bildung in Europa (Освіта в Європі)
6. Deutschland – Land und Leute (Німеччина – країна та люди)
7. Kultur und Kunst (Культура і мистецтво)
8. Massenmedien (Засоби масової інформації)
9. Gesundheit und Lebensweise. Mensch und Natur. (Здоров'я і спосіб життя. Людина і природа)
10. Wissenschaft und Technik (Наука і техніка)

Рекомендована література

Базова

1. Безугла Л. Р. Новий німецький правопис. Харків, 2002. 74 с.
2. Бучіна К.В., Кононова О.Л., Малая О.Ю. Neue Medien: навчально-методичний посібник для студентів факультету іноземних мов. Харків, 2018. 132 с.
3. Сидоров О.В., Сотникова С.І., Безугла Л.Р. та ін. Логін 2. Німецька мова для студентів-германістів. Вінниця, 2016. 384 с.
4. Ischtschenko N., Karpus A., Perkowska J. Deutsch für das 5. Studienjahr. Вінниця, 2001. 264 с.

Допоміжна

5. Duden. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Mannheim, Leipzig, Wien, Zurich, 1993. 864 S.
6. Hall K., Scheiner B. Übungsgrammatik. Deutsch für Fortgeschrittene. Ismaning, 2001. 431 S.
7. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik: Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig, 1987. 737 S.
8. Pons. Die große Grammatik DEUTSCH. Stuttgart, 2009. 656 S.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

Онлайн-вправи до граматичної теми «Пасивний стан дієслів»:

1. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b1/b1_kap3_passiv.htm
2. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/xg/xg09_10.htm
3. <https://deutsch.lingolia.com/de/grammatik/verben/passiv/uebungen>
4. http://online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/grammatik_5_7/20_aktiv_passiv/03_passiv_deutsch_uebungen.htm
5. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=274>
6. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=213>
7. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=276>
8. <http://www.interdeutsch.de/Uebungen/passiv.htm>
9. <http://www.zum.de/Faecher/D/BW/gym/hotspots/aktpas1.htm>
10. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=211>
11. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=275>
12. http://www.nemcina.org/data/e-learning/passiv_4.htm
13. http://www.nemcina.org/data/e-learning/passiv_3.htm
14. http://www.nemcina.org/data/e-learning/passiv_5.htm
15. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=249>

Онлайн-вправи до граматичної теми «Вживання кон'юнктиву II»:

16. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_konjunktiv-zwei2.htm
17. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b2/b2_konjunktiv-zwei1.htm
18. <https://deutsch.lingolia.com/de/grammatik/verben/konjunktiv/konjunktiv-2/uebungen>
19. http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php?menu_id=147
20. <http://www.zum.de/Faecher/D/BW/gym/hotspots/konjunktiv21.htm>

21. http://schularena.com/deutsch/grammatik/verb/Konjunktiv_II.htm
22. <http://www.nthuleen.com/teach/grammar/konjunktivii1.html>
23. <http://www.nthuleen.com/teach/grammar/modalverbenverkehr.html>
24. http://www.passito.be/index_bestanden/Page676.htm
25. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=170>
26. http://www.nemcina.org/data/e-learning/konjunktiv_5.htm
27. http://www.nemcina.org/data/e-learning/konjunktiv_6.htm
28. http://www.nemcina.org/data/e-learning/konjunktiv_7.htm
29. http://www.nemcina.org/data/e-learning/konjunktiv_8.htm
30. http://www.nemcina.org/data/e-learning/konjunktiv_4.htm
31. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=168>
32. <http://www.deutschakademie.de/online-deutschkurs/choosethemaref.php?tid=169>

Онлайн-вправи до граматичної теми «Вживання кон'юнктиву I»:

33. http://online-lernen.levrai.de/deutsch-uebungen/grammatik_5_7/30_indirekte_rede/20_indirekte_rede_uebungen.htm
34. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_c1/c1_indirekte-rede1.htm
35. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_c1/c1_indirekte-rede2.htm
36. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/xo/xo06_01.htm
37. <http://www.grammatiktraining.de/indirekterede/grammatikmenue-indirekte-rede.html>
38. <http://www.duitsonline.com/internet/ltv1/1konjunk1.htm>
39. <http://www.duitsonline.com/internet/ltv1/indirekt1.htm>

Онлайн-вправи до граматичної теми «Означальні підрядні речення»:

40. http://www.mein-deutschbuch.de/lernen.php?menu_id=146
41. <https://deutsch.lingolia.com/de/grammatik/pronomen/relativpronomen/uebungen>
42. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_b1/b1_kap4_relativpronomen.htm
43. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/uebungen_c1/c1_relativpronomen1.htm
44. http://www.schubert-verlag.de/aufgaben/xg/xg09_04.htm
45. <http://www.grammatiktraining.de/relativsaetze/grammatikmenue-relativsaetze.html>

Онлайн-вправи до граматичної теми «Географічні назви»:

46. <http://www.masteranylanguage.com/c/r/ru/German/Geography/8>

47. <http://www.masteranylanguage.com/c/r/ru/German/Geography/9>
48. <http://www.masteranylanguage.com/c/r/ru/German/Geography>
49. <http://de-speak.com/poleznye-vyrazheniya/geograficheskie-nazvaniya-strany-i-goroda-na-nemeckom-yazyke>
50. <http://hypermedia.ids-mannheim.de/uebungen//wortarten/Frankreich/Eigennamen.htm>
51. <http://www.saunalahti.fi/michi1/uebungen/national.htm>
52. http://donnerwetter.kielikeskus.helsinki.fi/DVG/Subst/Subst-Uebungen/IVz-de/Subst_inhalt_de_GeogrN.htm
53. <http://learningapps.org/52875>

ПРОГРАМА ПІДГОТОВКИ ДО ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОГО ПЕРЕКЛАДУ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ

Граматичні теми, що акцентуються під час екзамену:

1. Modal Verbs (Модальні дієслова)
2. Subjunctive Mood (Умовний спосіб)
3. Conditionals (Умовні речення)
4. Composite Sentence (Складене речення)
5. Complex Sentence (Складне речення)
6. Indicative Mood (Дійсний спосіб)
7. Imperative Mood (Наказовий спосіб)
8. Sequence of Tenses (Узгодження часів)
9. Tense and Aspect Forms of the Verb (Видо-часові форми дієслова)
10. Articles (Артикли)
11. Possessive Case (Присвійний відмінок)
12. Infinitive Forms of the Verb (Безособові форми дієслова)
13. Plural Forms of the Noun (Множина іменників)
14. Degrees of Comparison of Adjectives and Adverbs (Ступені порівняння прикметників та прислівників)

Лексичний матеріал, що акцентується під час екзамену:

1. Бондаренко Є.В. Аналіз художнього тексту-4 (ч. I та II): навчально-методичний посібник з мультимедійним забезпеченням / Є.В. Бондаренко.

Базова

1. Бондаренко Є.В. Аналіз художнього тексту-4 (ч. I та II): навчально-методичний посібник з мультимедійним забезпеченням / Є.В. Бондаренко. – 4.32 GBT / 1.03 GBT

2. Готуємось до атестаційного іспиту. Лексико-граматичний переклад: методичні рекомендації для студентів 4 курсу факультету іноземних мов (спеціалізація «Германські мови та літератури (переклад включно), перша англійська»). Укладачі: Морозова І. І., Шпак О. В. – Х.: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2022. – 44 с.
3. Складне речення: навчально-методичний посібник з граматики для студентів 4 курсу факультету іноземних мов / Меркулова Т.К., Шпак О.В. – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2007. – 60 с.
4. Методичні вказівки з інтерпретації художнього тексту для студентів IV та V курсів кафедри англійської філології факультету іноземних мов / Укл. Морозова О.І. – Х. : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 40 с.
5. Посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу: Навчально-методичний посібник для самостійної роботи з англійської мови для студентів 4 курсу факультету іноземних мов / Укладачі: Варенко Т. К., Меркулова Т. К, Паповянц Е. Г., Шпак О. В. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2010. – 116 с.

Допоміжна література:

1. Верба Г.В., Верба Л.Г. Довідник з граматики англійської мови. – 6-те вид. – К.: Освіта, 1995, – 320 с.
2. Advanced Writing (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/advancedwriting>
4. Grammar and Punctuation (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation>
3. Greenbaum S., Quirk R. A Student's Grammar of the English Language. – Longman, 1990. – 490 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Grammar and Punctuation (Electronic Resource) – Access: <https://www.coursera.org/learn/grammar-punctuation>

**Структура та система оцінювання
фахових вступних випробувань на здобуття ступеня магістра**

Екзамен оцінюється за 200-бальною шкалою.

Частина I – 30 питань з теоретичних дисциплін (30 балів)

Тестова частина оцінюється за принципом: 1 вірна відповідь – 1 бал.

Частина II – фаховий переклад (50 балів)

Оцінювання письмових перекладів фахових текстів ґрунтується на розрізненні трьох типів помилок: за кожну помилку I типу (втрату суттєвої інформації або її викривлення) нараховується 1 штрафний бал, за помилку II типу (що за певних обставин може змінити зміст оригіналу) – 0,5 штрафного балу, за помилку третього типу (що несуттєво змінює зміст оригіналу) – 0,1 штрафного балу.

**ТАБЛИЦЯ
нарахування балів за фаховий переклад**

0-0,2	50	5,1-5,2	25
0,3-0,4	49	5,3-5,4	24
0,5-0,6	48	5,5-5,6	23
0,7-0,8	47	5,7-5,8	22
0,9-1,0	46	5,9-6,0	21
1,1-1,2	45	6,1-6,2	20
1,3-1,4	44	6,3-6,4	19
1,5-1,6	43	6,5-6,6	18
1,7-1,8	42	6,7-6,8	17
1,9 -2,0	41	6,9-7,0	16
2,1-2,2	40	7,1-7,2	15
2,3-2,4	39	7,3-7,4	14
2,5-2,6	38	7,5-7,6	13
2,7-2,8	37	7,7-7,8	12
2,9-3,0	36	7,9-8,0	11

3,1-3,2	35	8,1-8,2	10
3,3-3,4	34	8,3-8,4	9
3,5-3,6	33	8,5-8,6	8
3,7-3,8	32	8,7-8,8	7
3,9-4,0	31	8,9-9,0	6
4,1-4,2	30	9,1-9,2	5
4,3-4,4	29	9,3-9,4	4
4,5-4,6	28	9,5-9,6	3
4,7-4,8	27	9,7-9,8	2
4,9-5,0	26	9,9-10,0	1
		10,1 та більше	0

Частина III – лексико-граматичний переклад з української на англійську мову та
Частина IV – лексико-граматичний переклад з української на другу іноземну
МОВУ

Оцінювання письмових лексико-граматичних перекладів ґрунтується на розрізненні двох типів помилок: за кожну помилку I типу (невірне використання/написання, заміна або пропуск лексичного або граматичного моменту, що відноситься до активного матеріалу) нараховується 1 штрафний бал; за помилку II типу (невірне використання/написання, заміна або пропуск лексичного або граматичного моменту, що не відноситься до активного матеріалу) нараховується 0,5 штрафного балу.

Максимальна кількість балів за III частину екзамену складає **80 балів**, а за IV частину екзамену – **40 балів**.

ТАБЛИЦЯ
нарахування балів за лексико-граматичний переклад

III частина екзамену (ЛГП з I іноземної мови)		IV частина екзамену (ЛГП з II іноземної мови)	
Кількість штрафних балів	Бали	Кількість штрафних балів	Бали
0,0	80	0,0	40
1,0	79	1,0	40
1,5	78	1,5	39
2,0	77	2,0	39
2,5	76	2,5	38
3,0	75	3,0	38
3,5	74	3,5	37
4,0	73	4,0	37
4,5	72	4,5	36
5,0	71	5,0	36
5,5	70	5,5	35
6,0	69	6,0	35
6,5	68	6,5	34
7,0	67	7,0	34
7,5	66	7,5	33
8,0	65	8,0	33
8,5	64	8,5	32
9,0	63	9,0	32
9,5	62	9,5	31
10,0	61	10,0	31
10,5	60	10,5	30
11,0	59	11,0	30
11,5	58	11,5	29
12,0	57	12,0	29
12,5	56	12,5	28
13,0	55	13,0	28
13,5	54	13,5	27
14,0	53	14,0	27
14,5	52	14,5	26
15,0	51	15,0	26
15,5	50	15,5	25
16,0	49	16,0	25
16,5	48	16,5	24

17,0	47	17,0	24
17,5	46	17,5	23
18,0	45	18,0	23
18,5	44	18,5	22
19,0	43	19,0	22
19,5	42	19,5	21
20,0	41	20,0	21
20,5	40	20,5	20
21,0	39	21,0	20
21,5	38	21,5	19
22,0	37	22,0	19
22,5	36	22,5	18
23,0	35	23,0	18
23,5	34	23,5	17
24,0	33	24,0	17
24,5	32	24,5	16
25,0	31	25,0	16
25,5	30	25,5	15
26,0	29	26,0	15
26,5	28	26,5	14
27,0	27	27,0	14
27,5	26	27,5	13
28,0	25	28,0	13
28,5	24	28,5	12
29,0	23	29,0	12
29,5	22	29,5	11
30,0	21	30,0	11
30,5	19	30,5	10
31,0	18	31,0	10
31,5	17	31,5	9
32,0	16	32,0	9
32,5	15	32,5	8
33,0	14	33,0	8
33,5	13	33,5	7
34,0	12	34,0	7
34,5	11	34,5	6
35,0	10	35,0	6
35,5	9	35,5	5
36,0	8	36,0	5
36,5	7	36,5	4
37,0	6	37,0	4

37,5	5	37,5	3
38,0	4	38,0	3
38,5	3	38,5	2
39,0	2	39,0	2
39,5	1	39,5	1
40,0	0	40,0	0

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка з вступного фахового випробування – не менше 100 балів.

Протокол засідання приймальної комісії № 2 від 15 квітня 2024 року

Голова фахової атестаційної комісії

035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – німецька

Лілія БЕЗУГЛА

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Сергій ЄЛЬЦОВ